Čtvrtek 24. června 2021

P9_TA(2021)0316

Účelnost, subsidiarita a proporcionalita právních předpisů Evropské unie – zpráva o zdokonalení tvorby právních předpisů (2017, 2018 a 2019)

Usnesení Evropského parlamentu ze dne 24. června 2021 o účelnosti a subsidiaritě a proporcionalitě právních předpisů Evropské unie – zpráva o zdokonalení tvorby právních předpisů za roky 2017, 2018 a 2019 (2020/2262(INI))

(2022/C 81/06)

Evropský parlament,

— having regard to Article 5 of the Treaty on European Union (TEU),

— s ohledem na protokol č. 1 o úloze vnitrostátních parlamentů v Evropské unii,

— s ohledem na protokol č. 2 o uplatňování zásad subsidiarity a proporcionality,

— s ohledem na interinstitucionální dohodu ze dne 16. prosince 2003 o zdokonalení tvorby právních předpisů a na její nejnovější znění, interinstitucionální dohodu ze dne 13. dubna 2016 o zdokonalení tvorby právních předpisů,

— s ohledem na praktická ujednání dohodnutá dne 22. července 2011 mezi příslušnými útvary Evropského parlamentu a Radou v souvislosti s uplatněním čl. 294 odst. 4 Smlouvy o fungování Evropské unie (SFEU) v případě dohod dosažených v prvním čtení,

— s ohledem na výroční zprávu Komise za rok 2017 o subsidiaritě a proporcionalitě (COM(2018)0490), na výroční zprávu Komise za rok 2018 o subsidiaritě a proporcionalitě (COM(2019)0333) a na výroční zprávu Komise za rok 2019 o subsidiaritě a proporcionalitě (COM(2020)0272),

— s ohledem na sdělení Komise nazvané „Posílení úlohy zásady subsidiarity a proporcionality při tvorbě politik EU“ (COM(2018)0703) a přílohu k tomuto sdělení,

— s ohledem pracovní skupinu pro subsidiaritu, proporcionalitu a scénář „Méně, zato efektivněji“, která předložila své závěry dne 10. července 2018,

— s ohledem na stanoviska a usnesení Evropského výboru regionů, zejména na usnesení ze dne 1. února 2018 o změně nařízení o společných ustanoveních ESI fondů na podporu strukturálních reforem ([1]), stanovisko ze dne 9. října 2018 „Úvahy o Evropě – hlas místních a regionálních orgánů pro obnovení důvěry v Evropskou unii (CDR 1230/2018) a usnesení ze dne 10. prosince 2020 k pracovnímu programu Evropské komise na rok 2021 ([2]) a s ohledem na priority Výboru regionů na období 2020–2025 „Přiblížení Evropy občanům s pomocí jejích obcí, měst a regionů“ z plenárního zasedání konaného ve dnech 30. června až 2. července 2020,

— s ohledem na 9. konferenci o subsidiaritě, která se pod názvem „Aktivní subsidiarita: vytvářet přidanou hodnotu EU společně“ konala dne 22. listopadu 2019 v Římě a jíž organizoval Výbor regionů společně s Konferencí předsedů italských regionálních parlamentů,

— s ohledem na dohodu o spolupráci podepsanou dne 5. února 2014 mezi Evropským parlamentem a Výborem regionů,

([1]) Úř. věst. C 176, 23.5.2018, s. 5.
([2]) Úř. věst. C 37, 2.2.2021, s. 1.

— s ohledem na své usnesení ze dne 15. ledna 2020 o Zelené dohodě pro Evropu ([3]), v němž vítá závazek Komise zajistit, aby veškerá opatření EU pomohla EU dosáhnout udržitelné budoucnosti a spravedlivého přechodu, a odpovídajícím způsobem aktualizovat pokyny pro zlepšování právní úpravy, což mimo jiné vyžaduje, aby byla zásada „udržitelnosti na prvním místě“ začleněna do programů EU a jejích členských států v oblasti zlepšování právní úpravy,

— s ohledem na své usnesení ze dne 9. června 2016 o otevřené, efektivní a nezávislé správě Evropské unie ([4]),

— s ohledem na článek 54 svého jednacího řádu,

— s ohledem na stanoviska Výboru pro vnitřní trh a ochranu spotřebitelů a Výboru pro právní záležitosti,

— s ohledem na zprávu Výboru pro právní záležitosti (A9-0191/2021),

A. vzhledem k tomu, že výkon pravomocí Evropské unie se řídí zásadami subsidiarity a proporcionality; vzhledem k tomu, v oblastech, které nespadají do výlučné pravomoci EU, chrání zásada subsidiarity pravomoc členských států rozhodovat o opatřeních a přijímat je, a také opravňuje Unii jednat, nemůže-li být cílů zamýšlené činnosti „z důvodu jejího rozsahu či účinků“ uspokojivě dosaženo na úrovni členských států, nýbrž jich může být lépe dosaženo na úrovni Unie; vzhledem k tomu, že začlenění této zásady do Smluv EU má v souladu se zásadou blízkosti, kterou dále stanovuje čl. 10 odst. 3 Smlouvy o Evropské unii, také za cíl přenést výkon pravomoci na úroveň, která je co nejblíže občanům.

B. vzhledem k tomu, že v červenci 2017 přijala Komise pozměněný soubor pokynů pro zlepšování právní úpravy a související soubor nástrojů; vzhledem k tomu, že rozšířila svůj portál pro zlepšování právní úpravy tak, aby občanům usnadnila navigaci on-line; vzhledem k tomu, že se zavázala zajistit, že se zásady subsidiarity a proporcionality stanou ústředními body evropského demokratického procesu a že budou respektovány v celém legislativním procesu, a to za pomoci zřízení pracovní skupiny pro subsidiaritu, proporcionalitu a scénář „Méně, zato efektivněji“, která svoji zprávu předložila dne 10. července 2018;

C. vzhledem k tomu, že pracovní skupina vydala doporučení na jedné straně ke zlepšení společného chápání zásad subsidiarity a proporcionality a uplatňování těchto zásad v rámci činnosti orgánů EU a na druhé straně k tomu, aby místním a regionálním orgánům a vnitrostátním parlamentům byla přiznána významnější úloha při dosahování „aktivní subsidiarity“, která by měla podporovat větší odpovědnost za politiky Unie; vzhledem k tomu, že odpověděla na otázky „jak lépe uplatňovat zásady subsidiarity a proporcionality v orgánech EU“ a „jak lépe zapojit regionální a místní orgány a vnitrostátní parlamenty do tvorby a provádění politik EU“,

D. vzhledem k tomu, že Komise ve svém sdělení ze dne 23. října 2018 nazvaném „Posílení úlohy zásady subsidiarity a proporcionality při tvorbě politik EU“ (COM(2018)0703) zopakovala zásadní úlohu subsidiarity a proporcionality při zlepšování právní úpravy a stanovila opatření, která mají být přijata v reakci na zprávu pracovní skupiny a která zahrnují zaměření pozornosti na názory místních a regionálních orgánů, podporu společného chápání subsidiarity a proporcionality v EU, důkladnější posouzení stávajících právních předpisů z hlediska subsidiarity a proporcionality a pomoc vnitrostátním parlamentům při účinnějším vykonávání jejich úlohy;

E. vzhledem k tomu, že Komise nadále prováděla svůj posílený program zlepšování právní úpravy a začleňovala zásady subsidiarity a proporcionality do všech fází tvorby politik;

F. vzhledem k tomu, že Komise dne 3. července 2020 zahájila přepracovanou verzi internetového portálu „Podělte se o svůj názor“, aby usnadnila přispívání k tvorbě právních předpisů a politik EU on-line; vzhledem k tomu, že nová verze portálu by měla dále zlepšit konzultace a komunikaci Komise s veřejností a zvýšit transparentnost; vzhledem k tomu, že cílem portálu je v rámci programu zlepšování právní úpravy zvýšit kvalitu tvorby politik EU;

([3]) Přijaté texty, P9_TA(2020)0005.
([4]) Úř. věst. C 86, 6.3.2018, s. 126.

Čtvrtek 24. června 2021

G. vzhledem k tomu, že internetový portál „Podělte se o svůj názor“ se ukázal jako užitečný přístupový bod, jehož prostřednictvím se mohou občané a zúčastněné strany zapojit do přípravy politik Komise; vzhledem však k tomu, že Evropský účetní dvůr v roce 2019 zveřejnil zvláštní zprávu obsahující soubor doporučení ke zlepšení tohoto portálu, zejména pokud jde o využívání překladů;

H. vzhledem k tomu, že v roce 2018 Komise začala slučovat zprávy o uplatňování zásad subsidiarity a proporcionality v procesu tvorby právních předpisů EU se zprávami o jejích vztazích s vnitrostátními parlamenty, čímž klade větší důraz na názory vnitrostátních parlamentů a zamezuje překrývání obou výročních zpráv;

I. vzhledem k tomu, že Komise obdržela od vnitrostátních parlamentů 52 odůvodněných stanovisek k zásadě subsidiarity v roce 2017, 37 odůvodněných stanovisek v roce 2018 a žádné v roce 2019;

J. vzhledem k tomu, že důvodem, proč v roce 2019 vnitrostátní parlamenty nezasílaly odůvodněná stanoviska, nebylo lepší uplatňování zásad subsidiarity a proporcionality, ale skutečnost, že rok 2019 byl rokem přechodu mezi dvěma funkčními obdobími Komise a Evropského parlamentu a konáním evropských voleb, a tudíž bylo projednáváno méně iniciativ a legislativních návrhů než v předchozích letech;

K. vzhledem k tomu, že Parlament požaduje důraznější zapojení vnitrostátních parlamentů spolu s Evropským parlamentem do demokratické kontroly posílené spolupráce v případě oblastí politik spadajících do sdílené pravomoci;

L. vzhledem k tomu, že Výbor regionů v březnu 2021 zavedl regionální centra 2.0; vzhledem k tomu, že tento projekt vznikl jako vlastní iniciativa Výboru regionů ke sledování toho, jak politiky EU fungují v praxi;

M. vzhledem k tomu, že do mandátu Výboru pro kontrolu regulace patří kontrola kvality posouzení dopadů;

N. vzhledem k tomu, že se Komise zavázala uplatňovat zásadu „one in, one out“, podle níž by každý legislativní návrh, který vytváří novou zátěž, měl občany a podniky současně osvobodit od obdobné zátěže, která existuje na úrovni EU v téže oblasti politiky, a dosud ji úspěšně neprovedla;

O. vzhledem k tomu, že současná krize poukázala na to, že je nutné odhalit a zmírnit nadbytečnou regulační zátěž, aby se zajistilo, že právní předpisy EU budou mít zamýšlené přínosy a zároveň dojde k omezení zbytečných nákladů, a to v přiměřených lhůtách, a že se zejména urychlí podpůrná opatření pro spotřebitele, malé a střední podniky a mikropodniky; vzhledem k tomu, že ve prospěch spotřebitelů, pracovníků, malých a středních podniků a občanů jako celku by právní předpisy měly být vyvážené, jasné, komplexní, inkluzivní a případně založené na nezbytných vědeckých důkazech; zdůrazňuje, že požadavky kladené na mikropodniky a malé a střední podniky by měly být přiměřené a měly by brát ohled na jejich specifika a na zvláštní rysy daného odvětví, a vybízí Komisi, aby důsledně vyžadovala dodržování předpisů s cílem omezit roztříštěnost trhu, odstranit bezdůvodné tržní překážky a zajistit rovné podmínky; vzhledem k tomu, že „zlepšování právní úpravy“ by mělo být přínosem pro všechny a sloužit zájmům evropské společnosti;

P. vzhledem k tomu, že Parlament, Komise a Rada jakožto normotvůrci musí dodržovat zásady svěření pravomocí, subsidiarity a proporcionality;

1. připomíná význam výročních zpráv Komise o subsidiaritě a proporcionalitě;

2. vítá trvalé zohledňování zásad subsidiarity a proporcionality, které jsou základními zásadami, jimiž se řídí Evropská unie; připomíná význam podpory společného chápání subsidiarity a proporcionality na úrovni EU a bere na vědomí připomínky obsažené v předchozích zprávách, totiž že výroční zprávy Komise o subsidiaritě a proporcionalitě jsou poněkud formální a často nezacházejí do podrobností o tom, jak jsou tyto zásady v procesu tvorby politik EU dodržovány; uznává, že výroční zprávy Komise o subsidiaritě a proporcionalitě jsou stále komplexnější;

3. připomíná, že je důležité, aby byla neustále dodržována zásada subsidiarity zakotvená v článku 5 Smlouvy o Evropské unii, podle níž musí být rozhodnutí přijímána na nejvhodnější politické úrovni a co nejblíže občanům a podnikům, a aby opatření na úrovni EU byla odůvodněná s ohledem na možnosti, jež jsou k dispozici na státní, regionální nebo místní úrovni, přičemž by měly být dodrženy tři základní procesy: zpětné posouzení, posouzení dopadů a konzultace se

zúčastněnými stranami; dále vybízí Komisi, aby přiblížila EU jejím občanům; upozorňuje na skutečnost, že místní a regionální orgány provádějí a používají přibližně 70 % právních předpisů EU; domnívá se, že podrobné konzultace s volenými zástupci občanů o záležitostech EU jsou velmi účinným způsobem, jak přiblížit EU jejím občanům; vyzývá orgány členských států na vnitrostátní úrovni a příslušné zúčastněné strany, aby se více zapojily již v rané fázi rozhodovacího procesu prostřednictvím kontrol subsidiarity a proporcionality a posouzení administrativní zátěže právních předpisů EU, aby bylo zaručeno, že EU nepřijme opatření, s výjimkou oblastí, které spadají do její výlučné pravomoci, ledaže by byla účinnější než opatření přijatá na vnitrostátní, regionální nebo místní úrovni; připomíná rovněž, že zásada proporcionality stanoví, že žádná činnost EU nesmí překročit rámec toho, co je nezbytné pro dosažení cílů Smluv; vybízí Komisi, aby vyhodnotila účinnost a efektivnost postupu subsidiarity s cílem odhalit jeho nedostatky a řešit je;

4. zdůrazňuje, že stávající postup v rámci mechanismu kontroly subsidiarity vede k tomu, že výbory vnitrostátních parlamentů pro záležitosti EU věnují příliš mnoho času technickým a právním posudkům, na které mají jen krátké lhůty, což komplikuje cíl vést hlubší politickou diskusi o evropské politice;

5. vyzývá k revizi SFEU a k zavedení přímého práva legislativní iniciativy Evropského parlamentu, neboť Evropský parlament přímo zastupuje evropské občany;

6. zdůrazňuje, že je důležité dostatečně vysvětlit potřebu legislativních iniciativ a jejich dopad na všechny důležité oblasti (hospodářskou, environmentální, sociální) s cílem dodržovat zásady subsidiarity a proporcionality;

7. domnívá se, že pokrok Evropské unie prostřednictvím zlepšování právní úpravy je důležitý pro zajištění stability a právní jistoty pro občany a podniky EU, a tím pro vytváření růstu, pracovních míst a prosperity;

8. domnívá se, že uplatňování zásady subsidiarity a proporcionality představuje výchozí bod pro formulaci jakékoli politiky a je nezbytnou součástí jejího životního cyklu;

9. bere na vědomí závěry pracovní skupiny pro subsidiaritu, proporcionalitu a scénář „Méně, zato efektivněji“; upozorňuje na skutečnost, že Parlament dospěl k závěru, že účast v pracovní skupině Komise by byla v rozporu s jeho institucionální úlohou a jeho postavením jako jediného přímo voleného orgánu Evropské unie, který zastupuje občany a podniky na úrovni Unie a vykonává nad Komisí politický dohled, a proto nepřijal pozvání podílet se na jmenování členů této pracovní skupiny; vítá výsledky a doporučení zprávy pracovní skupiny, v níž se uvádí, že ve všech stávajících oblastech činnosti existuje přidaná hodnota EU, a skutečnost, že pracovní skupina proto neurčila žádné pravomoci svěřené Smlouvou ani oblasti politiky, které by měly být definitivně, zcela nebo zčásti, přeneseny na členské státy; vyzývá Komisi, aby tyto závěry provedla, a zejména aby zlepšila plné zapojení místních a regionálních orgánů do svých postupů konzultace a začlenila „modelový tabulkový dotazník“ s cílem posoudit uplatňování obou zásad v celém rozhodovacím procesu; konstatuje, že to bude vyžadovat pevné odhodlání, a to i ze strany spolunormotvůrců EU; navrhuje rovněž vyhodnotit a dále rozvíjet stávající rámce meziparlamentní spolupráce;

10. je toho názoru, že každý návrh Komise by měl mít pozitivní dopad na život občanů a že náklady, které jsou s ním spojeny, by měly být přiměřené a únosné;

11. zdůrazňuje, že vnitrostátní parlamenty by měly být zapojeny do legislativního procesu co nejdříve, nejlépe bezprostředně po zveřejnění plánu a během konzultační fáze; domnívá se, že před předložením nového právního aktu by měla být věnována větší pozornost také subsidiaritě, zejména by měla být využita fáze konzultací, aby se aktivně shromažďovaly názory vnitrostátních parlamentů a zaznamenávaly jejich výhrady, čímž by se mohlo zabránit použití „žluté karty“ a problémům během fáze vyjednávání;

12. vítá opatření, jehož cílem je pomoci vnitrostátním parlamentům v účinnějším vykonávání jejich úlohy tím, že období od 20. prosince do 10. ledna bude vyloučeno z osmitýdenní lhůty, během níž mohou vnitrostátní parlamenty předkládat svá odůvodněná stanoviska;

13. zdůrazňuje význam účasti vnitrostátních parlamentů na procesu tvorby právních předpisů na úrovni EU; konstatuje, že zatímco počet odůvodněných stanovisek obdržených od vnitrostátních parlamentů v letech 2017 až 2019 nadále klesal, přičemž v roce 2019 nebylo předloženo žádné, počet stanovisek předložených Komisi a příspěvků pro Evropský parlament, mj. nelegislativních iniciativ, zůstává trvale vysoký, což svědčí o tom, že zapojení vnitrostátních parlamentů do politického cyklu EU je pozitivní a orientované na budoucnost; konstatuje, že některé z těchto příspěvků byly zaměřené na

důležité institucionální otázky, jako je dokončení hospodářské a měnové unie (HMU) a aktivace překlenovacích ustanovení; podotýká, že k žádnému z návrhů nebyla předložena více než čtyři odůvodněná stanoviska; připomíná, že Smlouvy stanoví úlohu meziparlamentní spolupráce a ukládají vnitrostátním parlamentům povinnost zkoumat legislativní a nelegislativní iniciativy; vítá aktivní účast vnitrostátních parlamentů na legislativním dialogu s orgány EU prostřednictvím jiných prostředků, než je mechanismus pro kontrolu subsidiarity; připomíná, že postup „oranžové karty" nebyl aktivován nikdy a postup „žluté karty" byl aktivován pouze třikrát, a to při celkovém počtu 439 odůvodněných stanovisek a 5 513 stanovisek v období 2007–2019; konstatuje, že uplatňování práva vnitrostátních parlamentů kontrolovat dodržování zásady subsidiarity na základě tzv. mechanismu včasného varování částečně zlepšilo vztahy mezi orgány EU a vnitrostátními parlamenty; zdůrazňuje závazek Komise poskytovat v budoucnu souhrnné odpovědi v případech, kdy alespoň čtyři parlamenty vydaly odůvodněná stanoviska, a prokázat flexibilitu nad rámec osmitýdenní lhůty zakotvené ve Smlouvách, v níž musí vnitrostátní parlamenty předložit svá odůvodněná stanoviska, a zohledňovat obvyklá období dovolených a parlamentních prázdnin; je přesvědčen, že Konference o budoucnosti Evropy poskytne občanům skvělou příležitost informovat o skutečných dopadech právních předpisů na vnitrostátní úrovni a předložit návrhy, jak dosáhnout cílů zdokonalení tvorby právních předpisů, včetně návrhů na přehodnocení postupu subsidiarity; připomíná, že transparentnost a přístup veřejnosti mají zásadní význam pro legislativní proces a rovněž ospravedlňují zapojení vnitrostátních a regionálních parlamentů a zároveň zajišťují větší legitimitu demokratického legislativního procesu Evropské unie a důvěru v něj; v tomto ohledu vítá pokrok při zveřejňování vícesloupcových dokumentů, kterého dosáhl Parlament v důsledku rozsudku ve věci De Capitani;

14. konstatuje, že v roce 2016 vydalo odůvodněné stanovisko 26 z celkového počtu 41 komor vnitrostátních parlamentů, v roce 2017 tento počet kles na 19 a v roce 2018 na 14; zdůrazňuje, že tento pokles jde ruku v ruce s celkovým snížením počtu odůvodněných stanovisek;

15. zdůrazňuje, že trend v počtu stanovisek a odůvodněných stanovisek v období 2007–2019 ukazuje, že vnitrostátní parlamenty stále častěji požadují více politického dialogu a větší zapojení do diskuse o politikách EU, a tudíž věnují méně času normativní analýze legislativních návrhů EU;

16. bere na vědomí, že rok 2019 byl prvním rokem od zavedení mechanismu kontroly subsidiarity, v němž vnitrostátní parlamenty nepředložily žádná odůvodněná stanoviska v důsledku prudkého propadu v legislativních činnostech Komise během přechodného roku mezi dvěma Komisemi;

17. připomíná, že Komise je povinna před předložením jakéhokoli legislativního návrhu konzultovat se zúčastněnými stranami v co nejširší míře, a to s přihlédnutím k regionálnímu a místnímu rozměru plánované činnosti;

18. připomíná, že uplatňování zásady „zelenou malým a středním podnikům" zakotvené v iniciativě „Small Business Act" je zásadním prvkem testu přiměřenosti před jakýmkoli legislativním návrhem a jeho cílem by mělo být zajistit, aby byly názory malých a středních podniků náležitě brány v potaz a aby byly co nejdříve zohledněny jejich zájmy s cílem vytvořit příznivé podnikatelské prostředí pro rozvoj malých a středních podniků, které jsou páteří našeho evropského hospodářství;

19. vyjadřuje politování nad praxí, kdy je „účinnost rozhodovacího procesu orgánu" běžně uplatňována k odepření přístupu k legislativním přípravným dokumentům, což s sebou nese riziko, že se výjimky z přístupu veřejnosti k dokumentům stanou de facto pravidlem;

20. vítá uzavření interinstitucionální dohody o povinném rejstříku transparentnosti pro všechny orgány EU, včetně Rady;

21. zdůrazňuje, že posuzování dopadů ex ante je společně s konzultacemi se zúčastněnými stranami důležitým nástrojem pro dosažení informovaných rozhodnutí a je klíčové k zajištění toho, aby byla dodržována zásada subsidiarity a proporcionality, a k podpoře odpovědnosti a účinnosti; zdůrazňuje, že je třeba podporovat a prosazovat pravidelný dialog a řádné transparentní konzultace se všemi příslušnými zúčastněnými stranami; vítá využívání nástrojů pro zdokonalení tvorby právních předpisů a spolupráci s nejrůznějšími příslušnými odborníky na úrovni EU při vypracovávání posouzení dopadu; poukazuje na to, že je třeba tyto nástroje zjednodušit, aby jim zúčastněné strany lépe rozuměly a mohly je snáze využívat; zdůrazňuje, že je naléhavě nutné zlepšit posuzování dopadů obecně, pokud jde o subsidiaritu a proporcionalitu; zdůrazňuje, že při vypracovávání posouzení dopadu, hodnocení a kontrol účelnosti by měla být vždy provedena analýza subsidiarity a proporcionality; vítá využívání nástrojů, jako je Program pro účelnost a účinnost právních předpisů (REFIT) a Výbor pro kontrolu regulace, které se od roku 2017 snaží nalézt příležitosti ke zjednodušení a snížení zbytečných

nákladů ještě předtím, než Komise navrhne revizi stávajících právních předpisů; dále vítá začlenění iniciativ, které jsou výsledkem této práce, do ročních pracovních programů Komise, které mají být monitorovány ve srovnávacím přehledu programu REFIT; v této souvislosti konstatuje, že pracovní program Komise na rok 2020 zahrnuje 44 iniciativ v rámci programu REFIT; zdůrazňuje, že tyto postupy by měly integrovaným a vyváženým způsobem zohledňovat hospodářské, environmentální a sociální dopady, využívat kvalitativní i kvantitativní analýzy a zabývat se náklady spojenými s nedostatečnou harmonizací na úrovni EU; poukazuje na to, že kontrolní nástroje je možné dále podpořit a rozšířit pomocí jiných nástrojů, jako je platforma Fit pro budoucnost (F4F) nebo jiné obdobné specializované platformy; je přesvědčen, že platforma REFIT by měla být rozšířena tak, aby se zaměřila nejen na regulační zátěž, ale i na otázky subsidiarity a proporcionality; připomíná, že tvorba právních předpisů, které budou „fit pro budoucnost“, zahrnuje mimo jiné zajištění jejich hospodářské, sociální a environmentální udržitelnosti; vítá skutečnost, že obě tyto zásady jsou součástí přezkumu kvality, který provádí Výbor pro kontrolu regulace; zdůrazňuje však, že pokud jde o nezávislost tohoto výboru, stále je zde prostor pro zlepšení;

22. zdůrazňuje, že systematický přezkum právních předpisů hraje stále důležitější úlohu při dosahování lepší právní úpravy; v této souvislosti zdůrazňuje, že je důležité, aby se Evropský parlament, Rada a Komise zapojily do strukturovanější spolupráce s cílem posoudit uplatňování a účinnost práva Unie za účelem jeho zlepšení; poukazuje na to, že k řádnému posouzení potřeby dalších právních předpisů je třeba, aby členské státy uplatňovaly právní předpisy Unie rychle, včas a správně;

23. vyzdvihuje, že „strategický výhled“ by mohl hrát klíčovou úlohu při tvorbě takových politik EU, které obstojí i v budoucnosti, protože zajistí, aby krátkodobé iniciativy vycházely z dlouhodobější vize; oceňuje, že „prvky výhledu“ budou plně začleněny do programu zlepšování právní úpravy, posuzování dopadů a hodnocení Komise; poznamenává rovněž, že „strategický výhled“ podpoří program REFIT, v němž jsou vymezeny příležitosti ke snížení regulační zátěže a zajištění toho, aby stávající právní předpisy EU byly i nadále „fit pro budoucnost“;

24. konstatuje, že v roce 2017 přezkoumal Výbor pro kontrolu regulace celkem 53 posouzení dopadů a 17 samostatných hodnocení; konstatuje, že 43 % těchto posouzení dopadů a 41 % hodnocení zkoumaných Výborem pro kontrolu regulace původně obdrželo negativní stanoviska a že téměř u všech posouzení dopadů musely útvary zlepšit zprávy tak, aby splňovaly normy kvality výboru; dochází k závěru, že je třeba výrazně zlepšit kvalitu původních posouzení dopadů a hodnocení; vyjadřuje politování nad tím, že v roce 2019 výbor přezkoumal pouze jedno posouzení dopadů;

25. podporuje závazek Komise provádět hodnocení ex ante, než začne projednávat legislativní akty; domnívá se, že Komise a vnitrostátní orgány by měly nadále úzce spolupracovat s cílem posoudit skutečný dopad právních předpisů EU na občany, podniky a životní prostředí; vítá rovněž příspěvek vnitrostátních parlamentů k hodnocení ex ante prostřednictvím neformálního politického dialogu, včetně společných stanovisek z vlastního podnětu; vyzývá dále členské státy k tomu, aby zajistily rychlé a důsledné provádění právních předpisů ve svém právu a jejich uplatňování a vymáhání a aby se vyvarovaly postupů, které vedou k nadměrným a bezdůvodným administrativním požadavkům, jež mohou narušit hladké fungování vnitřního trhu;

26. vítá, že Komise se při posuzování dopadu právních předpisů snaží pokrýt široké komplexní spektrum předpisů týkajících se jednotného trhu; zdůrazňuje, že nezávislé nestranné posuzování dopadu právních předpisů je velmi důležitým a cenným nástrojem, který má v rámci legislativního rozhodovacího procesu (při zachování metody Společenství) umožnit přijímání informovaných politických rozhodnutí, jež jsou nezbytná k tomu, aby bylo možné rychle reagovat na naléhavé výzvy, jako je digitální a udržitelná transformace; domnívá se, že je nutné na základě přihlédnutí k dalším prvkům, které by mohly zajistit včasné a důslednější používání posuzování dopadu, zlepšit toto posuzování a rozšířit jeho používání, tak aby se k němu v rámci rozhodování na politické úrovni více přihlíželo; připomíná navíc, že pokud jde o věcné pozměňovací návrhy Parlamentu a Rady, je posuzování jejich dopadu značně omezeno;

27. zdůrazňuje, že by Parlament měl v případě potřeby provádět interní hodnocení dopadu týkající se zásadních pozměňovacích návrhů a jejich potenciálních dopadů na návrh Komise předtím, než je přijme, pokud je Komise a její útvary dosud neanalyzovaly;

28. zdůrazňuje úlohu výzkumné služby Evropského parlamentu, která zajišťuje posouzení dopadu ex ante a analýzu evropské přidané hodnoty návrhů i hodnocení jejich provádění; domnívá se, že spolupráce mezi Komisí a výzkumnou službou Evropského parlamentu by mohla být zlepšena s cílem dosáhnout racionalizované, rychlé a důkladné analýzy legislativních opatření a jejich podstatných změn, alternativních řešení, jejich potenciálních nákladů a přínosů, očekávané administrativní zátěže, byrokracie pro malé a střední podniky a „nákladů vyplývajících z neexistence společného evropského postupu“;

Čtvrtek 24. června 2021

29. vítá zřízení a zlepšení webového portálu „Podělte se o svůj názor“ a vyzývá Komisi, aby takovéto nástroje dále rozvíjela, a umožnila tak občanům a zúčastněným stranám přímý přístup k přípravě politik EU a zapojení se do této přípravy;

30. navrhuje, aby Komise řádně zohlednila doporučení Evropského účetního dvora týkající se portálu „Podělte se o svůj názor“, zejména zvýšením jazykové dostupnosti konzultací, aby občané a zúčastněné strany mohli rozhodnout, co považují za „obecný veřejný zájem“;

31. podporuje závazek Komise provádět přezkumy politik a vybízí k většímu využívání hodnocení ex post s cílem zajistit, aby v otázkách účinnosti a přínosů právních předpisů byly získány poznatky, které zase mohou pomoci při tvorbě budoucích politik a zlepšit regulační přístupy;

32. zdůrazňuje, že hodnocení ex post jsou rovněž důležitým nástrojem pro posouzení dopadu právních předpisů na občany a podniky, přičemž je třeba věnovat zvláštní pozornost dopadu na malé a střední podniky;

33. naléhavě vyzývá Komisi, aby ještě více využívala postupy přepracování a kodifikace s cílem zefektivnit sekundární právní předpisy;

34. podporuje slučování odpovědí, pokud sedm nebo více vnitrostátních parlamentů vydá odůvodněné stanovisko k jednomu z legislativních návrhů Komise, i když není dosaženo prahové hodnoty pro zahájení postupu „žluté karty“; domnívá se, že se tím dosáhne většího zviditelnění názorů vnitrostátních parlamentů;

35. bere na vědomí přístup „jeden přijmout – jeden zrušit“ založený na zapojení zúčastněných stran, za pomocí něhož chce Komise vyrovnat nově vzniklou zátěž – zejména pro mikropodniky a malé a střední podniky – tím, že na úrovni EU v téže oblasti politiky odstraní zátěž, která je rovnocenná té, kterou občané a podniky mají nově nést; zdůrazňuje, že uplatňování tohoto přístupu by nemělo být v rozporu s cíli zlepšování právní úpravy, a zdůrazňuje, že by nemělo vést k mechanickým rozhodnutím o zrušení právních předpisů nebo snížení standardů a že jeho cílem by měla být modernizace a reforma právních předpisů EU, která umožní, aby tyto předpisy obstály před novými společenskými výzvami; zdůrazňuje, že při navrhování, provádění a uplatňování aktů EU je sice třeba vyhýbat se další zbytečné administrativní zátěži, nicméně by tato snaha neměla vyústit v deregulaci či v absenci regulace ani parlamentům členských států bránit v zachování nebo přijímání ambicióznějších opatření a přísnějších norem v oblasti sociálních věcí, životního prostředí a ochrany spotřebitele, pokud právní předpisy Unie stanovují pouze minimální normy;

36. zdůrazňuje, že předpokladem vysoce kvalitních politik a regulace je otevřený, účinný, transparentní a nezávislý správní a legislativní rozhodovací proces; zdůrazňuje, že zavedení harmonizovaných správních postupů by pozitivně přispělo k řádné správě věcí veřejných a regulačním postupům v EU a posílilo vazbu mezi odborným rozhodováním a demokratickou legitimitou;

37. v tomto ohledu vítá, že Komise zřídila v roce 2020 platformu Fit pro budoucnost, která vychází ze zkušeností s platformou REFIT a je tvořena expertní skupinou na vysoké úrovni s účastí různých zainteresovaných stran, expertů z členských států a zástupců Výboru regionů a Evropského hospodářského a sociálního výboru, která radí Komisi, jak zefektivnit právní předpisy EU určením stávajících opatření, jež mohou být zbytečně zatěžující, a jak je zjednodušit a modernizovat, a to i prostřednictvím digitalizace, aby se zajistilo, že právní předpisy EU budou občanům a podnikům EU pomáhat, a nikoli jim klást překážky;

38. vybízí vnitrostátní parlamenty k zapojení regionálních parlamentů s legislativními pravomocemi do legislativních iniciativ EU a podporuje systematické konzultace s nimi o hlavních iniciativách, zejména v případech, kdy existuje souvislost s regionálními pravomocemi; připomíná, že tyto parlamenty jsou zastoupeny ve Výboru regionů a že s nimi mohou podle článku 6 protokolu č. 2 SFEU vnitrostátní parlamenty vést konzultace;

39. připomíná, že dochází k rychlému rozvoji digitálních inovací a že hnací silou digitální agendy jsou podnikatelé; domnívá se, že je proto velmi důležité zavést předpisy, které by držely krok s digitálními inovacemi a osvědčily se i v budoucnu, aniž by byla dotčena zásada subsidiarity a proporcionality; konstatuje, že velkou část klíčových legislativních priorit EU na období let 2017–2019 tvořily iniciativy spadající do působnosti Výboru pro vnitřní trh a ochranu spotřebitelů (IMCO), které se soustřeďují především na provádění strategie pro jednotný trh a strategie pro jednotný digitální trh a zaměřují se na předpisy, jež se snaží o odstranění zbytečných nadměrných překážek a využívají nových příležitostí ve prospěch spotřebitelů a podniků;

40. připomíná, že předpisy EU obecně nahrazují 27 rozdílných předpisů a pomáhají omezit roztříštěnost vnitřního trhu; vyzývá Komisi, aby při posuzování subsidiarity a proporcionality zajistila, aby iniciativy zaměřené na vytvoření prohloubeného spravedlivějšího vnitřního trhu i nadále tvořily hlavní pilíř budoucího každoročního plánování programů při zachování vysoké míry ochrany spotřebitelů;

41. zdůrazňuje, že cíle v oblasti zdokonalení tvorby právních předpisů je nutné pravidelně prověřovat a přehodnocovat je s ohledem na kritéria uvedená v programu zdokonalení tvorby právních předpisů, včetně jejich sledování a informování o dosaženém pokroku; poukazuje na to, že tyto cíle musejí být vyvážené a že je nutné je vyhodnocovat s ohledem na jejich účinnost, a to s přihlédnutím ke zdrojům použitým v rámci činnosti zaměřené na zdokonalení tvorby právních předpisů a v rámci externích příspěvků; připomíná význam srovnatelných údajů pro celou EU z hlediska tohoto hodnocení a vyzývá Komisi, aby posoudila, zda využívání nástrojů pro zdokonalení tvorby právních přepisů vede k dosažení stanovených cílů, jako jsou lepší výsledky dané politiky;

42. vyzývá Komisi, aby toto usnesení zohlednila při přípravě svého oznámeného sdělení o zlepšování právní úpravy;

43. pověřuje svého předsedu, aby předal toto usnesení Radě, Komisi, Výboru regionů, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a vládám a parlamentům členských států.